

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre 6
Negyedévre 3
Egy hóra 1
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek. Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszám-
lások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda

Nagybecskerek.
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban

Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Közmívelődési egyesületeink.

Nagybecskerek, február 4.

(X) Nem először mondjuk meg ezen a helyen, hogy kulturális törekvéseinknek határozott hátrányára van az a körülmény, hogy mindent az államtól várunk, a társadalom pedig — eltekintve attól a kis jótékony mulatságtól, melyet a városi és falusi polgárok a tél folyamán maguknak és a szegényeknek rendeznek — semmit sem tesz.

Részben nem akar, részben nem tud. Az egy erdélyi közmívelődési egylettől eltekintve, nem tudunk rá példát, de főleg nem a mi vidékünkön, (tisztelet a kivételeknek) hogy a közmívelődési egyletek egyebet tettek volna, minthogy (csekély számu) tagjai évenként nagy gonddal megjelennek a közgyűlésen, ott nagy élvezettel meghallgatták a titkár jelentését, megelégedett mosolylyal tudomásul vették a pénztári kimutatást, mely szerint az egyesület vagyona örvendetes módon (majdnem kétszáz forinttal) gyarapodott, aztán megválasztják egymást tisztviselőkné és választmányoknak, s végül elválnak, hogy egy év múlva hasonló viszonyok között ismét találkozzanak.

Pedig volna a közmívelődési egyleteknek egyéb dolguk is. Ovodákat, menházakat, árvaházakat és népisko-

látakat kellene felállítaniok, népkönyvtárakat kellene létesíteniök, tanítókat és tanulókat kellene segélyezni és jutalmazni, meg kellene akadályozni a kivándorlást, iskolákat és templomokat kellene építeniök, a népet jó könyvekkel kellene ellátni, fejleszteniök kellene az ipart, főleg a házi ipart, s számára piacot teremteni.

Nem teszünk szemrehányást senkinek sem, hogy ez mindezt nem történt. Mert nem történhetett az eszközök csekélységénél fogva.

Azért üdvözljük hazafias örömmel azt a mozgalmat, mely egy nemzeti liga megteremtésén fáradozik.

Ezen ligának az volna a célja, hogy a társadalom minden rétegével megértesse, hogy oly országban, mint a miénk, a hol szegény az állam, ott a társadalomnak kötelessége önkéntes adózással pótolni és kisegíteni az állam erejét. S ha így szerveznék a nemzeti ligát, akkor ezen önkéntes megadóztatás alól senki sem mentheti fel magát.

S ha csakugyan minden intelligens ember belépne valamely közmívelődési egyesületbe, akkor továbbra nem küzdenének azzal a szegénytelen szegénységgel, mely most mint előbb említettük, gátolja tevékenységüket.

A terv oly merész, de merészségében oly magasatos, hogy megvalósulásának következményeit alig lehet

belátni. Az az egy azonban bizonyos, hogy egy nemzeti liga, mely minden állampolgárt egyesítene, ki magyarnak érzi magát, óriási anyagi és szellemi hatalmat képviselne s nagy támasza volna az államnak.

De volna még egy jótékony hatása, melyet szintén nem szabad figyelmen kívül hagyni: A nemzeti műveltség terjesztése. A vagyon, a születés, a vallás, a politika külön-külön pártokra osztja az emberiséget: csak a műveltség az, mely nem választ el, de egyesít, nem ellenségeket, de barátokat teremt.

Egy országos kongresszus még ez év folyamán el fogja dönteni, hogy lehet-e közös nemzeti célokra felekezeti, nemzetiségi és pártpolitikai különbség nélkül egyesíteni a nemzet fiait.

Hiszszük és reméljük, hogy lehet!

Ferdinánd bolgár fejedelmet a király csütörtökön délelőtt hosszabb magánkihallgatáson fogadta. Nem először éri ez a kitüntetés az ifjú uralkodót, hanem azért mindig megvan a maga jelentősége. Természetesen a fogadás nem azok között a formalitások között történik, a melyek megilletnék őt, mint Bolgárország fejedelmét, de erre nem is számíthat mindaddig, a míg nélkülözi a nemzetközi szankciót. Ennek tudható be az is, hogy a fejedelem nem volt hivatalos a mai ebédre. Azonban, ha az osztrák-magyar monarchia uralkodója és kormánya meg is felelnek a leg-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Irén!

Kicsike volt, vékony, sápadt,
Gyenge, egészen aetheri,
Félig olyan szellemszerű
És félig olyan emberi

S mégis a kiket elbájolt,
A kiket megnyert magának,
Szétrombolá, — bár erőben
Valódi barmok valának.

Lauka Gusztáv.

Maga.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Alig lehet képzelni undorítóbb szót, a melylyel az ugynevezett jótársaságban az emberek egymást illetik, mint a maga. Azt hiszem, szöszterinti fordítása ez a német Sienek, rég óta ismeretes az a magyar társaságban, az előtt ezzel a szóval szidtuk össze a pinczért, mikor tulságosan ki volt sütvé a rostélyos és ezzel korhoituk a kocsiat, mikor ügyetlen kezében a lovak száguldani kezdtek.

Ma persze más a társalgási nyelv, más értelme van ennek a szónak is, most már minden jótársaságbeli embernek az a kötelessége, hogy azt minél gyakrabban használja, és minden körülmények közt magának ejtse ki.

A szalonok legkedvesebb szava a magá. Ezzel szólítják meg a kacsagó asszonykák, a fiatal leányok a kisütött haju udvarlókat és azok viszont őket

Szinte azt hiszem, hogy anarchizmus ma már fiatal leányokról beszélni, mert én legalább úgy gondolom, hogy az alatt az elnevezés alatt mindenki egy tapasztalatlan, de már felserdült leányt ért; pedig kétes, hogy léteznek e ilyenek a mai viszonyok közt. Mert az a maga szó, egy egészen új zsánerű társalgási nyelvet alapított, és olyan viszonyokat teremtett meg, hogy a mai fiatal leányok tökéletesen érettek, minden felsőbb leányiskola nélkül is.

És ugyan ki lenne nagyobb hive az új zsánerű és mondjuk ki nyíltan sikamlós társalgási módnak, ki kardoskodna jobban a maga szó mellett, mint éppen a gigerli. Hiszen nagyon jól tudja, hogy ez a szó pajtássá avatja a fiatal asszonyt, a leányt a férfivel és ebben a pajtáságban megsemmisül az a tisztelet, amelyet a nők iránt a jobb érzésű embernek szükségkép kell viseltetnie.

Tessék csak megfiyelni, mikor e gigerli, mondjuk, hogy alsófoki és felsőfoki Fokky Tibornak hívják, belép egy szalonba. A csalédnek előkelő nonszalanszal int, hogy valahogy be ne jelentse, mert egy Fokky mindenüvé bejelentés nélkül mehet, mindenütt otthonos. Mikor kinyílik előtte a szalon ajtaja, felteszi a monokliját és összehuzza a szemöldökeit, merőn nézi a már összegyűlt társaságot és jeleni, hogy rövid látó, mert a rövidlátás a bontonhoz tarto-

zik. Aztán oda tipeg a társasághoz és festő ecsetjére méltó minden lépése. Ugy lépked, mintha csupa tojásan járna, a két karját derékszög alatt terjeszti ki: ezt saját jól felfogott érdekében semmi esetre sem mulasztja el, mert ez az ismertető jele a gigerlinek. Oda tipeg a háziasszonyhoz és megrázza a kezét. Hetven évnél fiatalabb hölgynek kezét csókolni ma már nem szokásos. A háziasszonnyal vált egynéhány szót és kijelenti, hogy el van ragadtatva, hogy ilyen szellemdús társaságot együtt talál. Aztán az egész társaságban mindenkit kitüntet megszólításával, hadd lássák, hogy Fokky Tibor olyan ember, aki minden jó társaságbeli hölgyet és urat ismer.

És a társaság el van ragadtatva. A férfiak szorongatják a kezeit, idősebb hölgyek szellemdúsoknak tartják a banális dolgokat, amikről elfecseg; a fiatalabb hölgyek pedig unszolják, hogy beszélje el mi történik a „társaságban.” A szellemdús társaság aztán beszélgetni kezd. Ne tessék félni kérem, nem szólnak itt régi elavult dolgokról: irodalom, művészetről. Sőt nem is szabad arról beszélni, hiszen a jótársaságban a színművész az: komédiás, a festő az csak kontár, az író az csak skribler.

Tudja azt jól a gigerli, hogy mi a szalon nyelve. Oda huzza a székét a hási kisasszony közelébe és assal kezd társalogni:

— Láttam magát a Hatvani-utcán.

— Szép magától, hogy nem akart hoz-
zám csatlakozni.

— Ugyan hogy is kívánhat olyat, magá

korrektebbül mindazoknak a követelményeknek, amelyek a nemzetközi viszonyokból folynak, ez nem gátolja őket abban, hogy élénk érdeklődéssel viseltesse nek a bolgár nemzetnek és fejedelmének sorsa iránt és méltányolják azt a derék munkát, amelyet éppen olyan bölcsen, amely sikeresen végeznek. A csütörtöki kihallgatásból bizonyosan új buzdítást fognak meríteni ennek a munkának folytatására.

Az orosz trónörökös oly kedvező képet adott Pétervárott az ő berlini fogadtatásáról, hogy az orosz császár újabb találkozásra határozta el magát II. Vilmos császárral, a cárevice pedig még előbb meg látogatja a berlini udvart. Ennek a rendkívüli nagy barátkozásnak már a pusztán híre is idegessé teszi a francziákat, mert azt következtetik, hogy az orosz császár viselkedése: közeledés a hármasszövetséghez. Különösen a cárevice rövid időre tervezett látogatása bosszantja a francziákat. Pedig nem látszik alaptalannak a feltevés, hogy a berlini látogatásoknál nem éppen annyira a politika kerül felszínre, mint éppen a szív.

Az olasz bankválság. (A kamara ülése.) Szétosztott a bizottság jelentése Dezerbi képviselő bírói üldözésére való felhatalmazást illetőleg, melyet a bizottság egyhangúlag jóváhagyott. A kamara elhatározta, hogy a jelentést egy későbbi ülés napi rendjére tűzi ki. Gueszi képviselő kérdést intéz a kormányhoz egy lapnak ama hírére vonatkozólag, hogy a kormány állítólag tudomással bír arról, hogy a Banca Romana pénze választási célra fordított. Giolitti miniszterelnök azt válaszolja, hogy nem foglalkozik azokkal a rágalmakkal s galádágokkal, melyek róla a sajtóban közöltek. Rudini képviselő azt mondja, hogy azon okmányok közt, melyek a Dezerbi kiadatására vonatkozó kérés igazolására a bizottság elé terjesztettek, meg van Tanlongo vallomása is, a ki azt vallotta, hogy különböző miniszterelnököknek kormány czélokra négy milliót adott át, a mi öt illeti, ki kell jelenteni, hogy sem közvetlenül, sem közvetve nem kért és nem kapott semmit. Nagyon indiszkrét dolog körülforog a kérdés és azért a képviselőházat fel kell szólítani, hogy ánkétet hívjon össze, a mely az ő összekötéseit a Banca

Romanával vizsgálja meg. Szólv ez értelemben napirendet indítványoz. Giolitti miniszterelnök azt hiszi, hogy a kamara érzelmeit tolmácsolja, ha kijelenti, hogy Rudini minden gyanun fölül áll. Azoknak a vallomásoknak, melyeket vádlott saját védelmére tett, nem kell nagy jelentőséget tulajdonítani. A hatóságok meg fogják állapítani a tényeket. Rudini indítványával a házszabályoknak megfelelően fognak eljárni.

HIREK.

Változások a megyei tisztikarban. Rónay Jenő főispán dr. Vándori Aurélt. aljegyzőt a perjámosi szolgabírószákhöz szolgabírói minőségben helyettesítette. A törökkanizsai főszolgabírónak pedig megengedtetett, hogy az ideiglenes gyakornok helyébe egy díjnokot fogadjon.

Tisztviselőegylet. Az osztrák magyar általános tisztviselőegyletnek nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata f. hó 12-én tartja meg rendes közgyűlését. Ezen évről-évre gyarapodó fiatal pénzintézet mérlegéből a következő számadatokat emeljük ki: A tiszta nyereségy kitesz 879 forint 79 krt, melyet következőleg osztanak fel: 2 százalék a központi általános alapnak 17 frt 59 kr. A tartalékalap 5 százalékos kamatai 22 frt 28 kr. A tartalékalap gyarapítására 5% 43 frt 98, osztalék 1892. évre 601 frt 76 kr., maradvány 194 forint 18 kr. A tartalékalap jelenleg kitesz 445 frt 77 krt.

A jószívű főherceg. Budapesten az Andrásy uton, túl a köröndön egy öreg ember elcsuszott és hanyatt esett. A szegény öreg (lehetett már vagy hetven éves) képtelen volt egyedül fölkelni és körülnézett, ha vajjon akad e, aki segítségére menjen. Odasiettek hozzá néhányan is. Elegáns uridámok, akik a déli sétatjukat tették, prémes bundába öltözött uri emberek, a kik épp a korcsolyapályára készültek hóditásokat tenni. De e pillanatban megáll egy kocsi és hirtelen leugrik róla egy hatalmas termetű, fiatal katonatiszt, aki gyöngéden felemelte az öregot. „Nagyon megütötte magát?” kérdeste tőle részvevő hangon. Aztán pedig a saját kocsijára segítette föl az aggastyant, odaszólván a kocsisának. „Vidd haza az öreg urat!

Majd ő megmondja hova“... Ezzel a katonatiszt gyalog ment tovább és a csodálkozó közönségnek csak pár pillanat múlva jutott eszébe, hogy egy éjlenkiállással jutalmazza nagylelkűségét. Ez a tiszt Jenő főherceg volt.

A munkás egylet álarozos bálja. A nagybecskereki munkás-képző és társas egylet február hó 11-én az Ellmer-féle vendéglő helyiségeiben nagy álarozos bált rendez, mely kitűnő sikerűnek ígérkezik. A bál fél kilencz órakor kezdődik, és 10 órakor felvonul a szuaheli indiai karaván, a mely aztán különféle produkciókat végez. Éjfélokra a három legszebb jutalmat kap. A belépti díj személyenkint 80 kr.

Farsang a megyében. A szanádi értelmiség a szegény iskolás gyermekek felruházására jótékonycélú táncvizigalmat rendezett, mely f. évi január hó 31-én megtartván, a felülfizetésekből 13 forintot jövedelmezett. Az estély, az anyagi sikertől eltekintve, pompásan sikerült; a közönség a szó teljes értelmében kivilágos kivirradtig mulatott. A hölgyek névsora a következő: Eisler Mártonné, Fogel Józsefné, Tóth Károlyné, Johannisz Károlyné, Deutsch Lipótné, Johannisz Albertné, Szávits Demeter dr.-né, Beleszlijin Velykóné, Grujits Zorka, Brantmeyer Pétterné, Kampf Antalné, Kalmár Gyuláné, Bohus Elekne. Metsing Erzsike, Rehak Andorné (Zenta), Pászthory Izabella (Tisza Szt.-Miklós), Szokolai Erzsike, Beleszlijin Krisztina és Weidlinger Benőné. Felülfizettek: Eisler Márton ur 2 frt, Tóth Károly ur 1 frt, Johannisz Károly ur 1 frt, Deutsch Lipótné ur 1 frt, Szávits Demeter ur 1 frt, Kampf Antal ur 1 frt, Kalmár Gyula ur 1 frt, Bohus Elek ur 3 frt és Braun Gyula dr. ur 1 frttal. A rendezőség lapunk utján mond a felülfizetőknek köszönetet. — A nagykomlósi önkéntes tűzoltóság által rendezett jólsikerült táncvizigalomról hozott tudósításunkhoz pótlólag megjegyezzük, hogy ott felülfizetések befolytak a következőktől: Zurló San Marci hercegnő 6 magasságától 20 frt, Suán Katicza urhölgy bálányától 2 db. arany, özv. Schulcz Anna 4 frt, Janausehek József 4 frt, Klingler Grabác dr. 2 frt, Kovácsi Géza 2 frt, Lagler Vincze 1 frt 50 kr., Suciú János 1 frt 25 kr., Springer Julia (Nagybecskerek) 1 frt, Balan György 1 frt,

egy ijjesztőkoru és kinésésű gouvernantot visz magával és még azt kívánja, hogy valaki magához csatlakozzon.

— Ha! Ha! No ezt elmondom a Marie tantanak, no magá aztán szépen gondolkodik róla. Hiszen az öreg Gérésí nagynénemmel mentem bevásárolni.

— Fokky Tibor éppen nem jön zavarba, nyugodtan felelé:

— Hát mért tart olyan gouvernant kinésésű nagynéniket. Látja, ha maga egyedül ment volna, magához csatlakoztam volna, beszéltem volna edes szerelemről...

— Haha! Szerelem! Ismeri is maga azt a szót. Kíváncsi vagyok magát egyszer arról hallani beszélni.

És mindaketten kacagnak, mint valami szellemus delgon. A társaság figyelme oda fordul feléjük, a háziur a legjobb szivarral kínálja Fokky Tibort, a háziasszony halkán mondja, de úgy, hogy mindenki hallhassa: milyen szellemus ember. Fokky pedig fogadni mer, hogy a veszedelmesen szép Bella másnap kisérő nélkül megy a Hatvani utcán keresztül a ferenciek templomába és utközben beszélhet neki az ő fogalma szerinti szerelemről.

És a gigerli nem is veszteget rá több szót, hanem el kezd csevegni közérdekű kérdésekről. Van egy tudománya, amiben utólérhetetlen: minden versenylónak ismeri a geneológiáját. És neki vannak mindég legyőzhetetlen tippjei. Ha véletlenül rápírtanak, hogy az utolsónak érkezett be, legkevésbé sem jön zavarba.

Egy kis tehli-mehli volt, mormogja, és tovább fejtegeti, hogy melyik lónak van legtöbb esélye.

És közben nem felejt el a jelenlevők figyelmét maga felé fordítani.

— Hallotta nagyságos asszonyom a Bori Gyurka történetét, hát maga Miczi hallotta-e már azt a affairet a jégünnepegy miatt.

Azután rá tér a pietykára. Tudja, hogy a jelenvőknek, kik az olyan ellenségeik, a kikről szeretnek rosszat hallani. Néhány perc alatt elmondja, hogy az utóbbi napokban kik tartottak zsurokat.

— Ah, belefásul az ember ebbe az unalmas társaságokba. Gondolja meg csak Angéla, tegnap Kovácséknál voltam estélyen, No hiszen milyen unalmas társaság, milyen szellemtelen az a kis Erzsi.

Angélnak persze jól esik ezeket hallgatni, mert a gigerli nagyon jól tudja, hogy a kis Erzsi elhódította Angéla egy régi imádóját.

Angéla is meghajol a kedves, a szeretetre méltó Fokky előtt.

Az pedig hódít tovább, ésszeveszi, hogy a szép Malánszkyné egyedül ül és unatkozik. Oda tolja a székét közelébe:

— Miért ül magá ilyen visszavonulva? — Azt várja talán, hogy én közeledjem magához?

— Azt mondják, nagyon jól lő a férje. — Haha! Egy Fokky, a ki gyáva. No hiszen szép ember maga.

Fokky Tibor poséba vágja magát s színlent komolysággal feleli:

— Asszonyom! Egy Fokky sem türte még a gyáva szót megtorlatlanul. Maga nő, a kit nem provokálhatok, de mégis elégtelt kérek. Adjon egy rendezvonyt, hogy bemutathassam a bátorságomat. És a szép asszony a viláért sem kér fel a társaságból egy férfit sem, hogy est a gigerlit ta-

nitsa becsületre, hanem körülnéz a szalomban és mikor meggyőződik, hogy senki sincs közelükbe, kaczagva feleli, hogy nem lehet semmi a rendezvonyból, mert nagyon vigyáz rá a férje. És nem szabad azt gondolni, hogy a társaságbeli nők kivétel nélkül rosszak, hanem csak az a bajuk, hogy az a maga szó megteremtette köztük és a férfiak közt a pajtáskodást és ez a pajtáskodás azt involválja, hogy most már tréfának és megengedhetőnek találják az olyan diskurzust is, a milyenért nőiességüknek felkellene lázadnia és ezen pajtáság révén elnézők a férfiak iránt és kacagnak rajtuk, a helyett, hogy rendentástanak őket.

De más és komolyabb kérdés az, hogy minő hatással lehet az ilyen viszony a házasulandó fiatal emberekre.

Ma, mikor cigarettáznak a leányok és a cognacivásban versenyeznek a férfakkal, mikor az új zsánerű és hogy úgy mondjam pikáns társalgás az otthonos, nem ritkán halljuk az olyan kijelentést: nem nőszülők meg addig, míg másnak lesz felesége.

Ma még nem olyan rosszak az erkölcsök, mint a minőknek az a látszat után feltűnik, de ha tovább is a gigerlik uralkodnak a társaságokban s a míg a nők nem követelnek tiszteletet nemük részére, hanem jó barátoknak, czimborának tekintik a szabad száju férfiakat, féltő dolog, hogy mindég több lesz azok száma, a kik félnek megnősülni.

Ide fog az az utálatos maga szó vezetni. Pedig csak az a baj, hogy a ripőköt aselőtt kidobták a társaságokból, ma gigerliknek hívják őket és barátkoznak velük.

Hoitsy Jenő.

Hoffmann György 1 frt 10 kr. s többektől apróbb összegekben összesen 12 frt 20 kr. Felülfizetések összege 50 frt 5 kr. és 2 db. arany. — A torontál-erzsébet-laki önkényes tűzoltó-egylet e hó 9-én az arany oroszánhoz címzett vendéglőben zártkörű bált rendez. — A törökkanizsajozefovai önkényes tűzoltó-egylet f. évi január hó 21-én első zártkörű bálját a jozefovai nagyvendéglőben megtartván, a terem úgy mint rendesen, most a zsufolásig megtelt és ezen vigalom bátran a szezon legsikerültebbikének nevezhető. Jelen voltak: vizeki Tallián Emil egyleti elnök, a parancsnokság részéről Opreán Aurél és neje, Kuer Mór és neje, Frankel Lajos és neje, Hirsch Béla és neje, Hahn Jakab és neje, Ringhoffer Andor és neje, Grezlo Gyula és Tószögi, valamint a két község teljes intelligenciája; az első négyest 40 pár táncolta. Felülfizettek: Tallián Emil elnök 5 frt, Hirschler D. 4 frt, Frankl Vilmos 2 frt, Ocskay Miklós 2 frt, Stern Jakab 2 frt, Frankl Lajos 1 frt 50 kr., Czacher Jenő, dr. Szávits Döme, Ringhoffer Andor, Miatov Mladen, dr. Fehér, 1—1 frt, Rüdiger János, Scheller, Dan S., Fischer György, Csernolatacz, Gálos István, Ungar Lázár 50—50 kr., Brunner Mihály 40 kr., Stolcz József 30 kr., Kanyó Mihály 10 kr.

— **Katonazene a kaszinóban.** A temesvári 29-ik gyalogezred zenekara a helybeli altiszti bála Nagybecskerekre érkezik és a bált megelőzőleg hétfőn és kedden este a kaszinó nagytermében zeneestélyt rendez. Mindkét estén a hangverseny 8 órakor veszi kezdetét és a legújabb zenetermekből fog a program élvezetes számokat tartalmazni. Ételek és italok kitűnőségéről a Marcoin pompás konyhája és pinczéje áll jót.

— **Eljegyzés.** Néhai Löwengrad Bertalan dr., nagyszentmiklósi kórházi főorvos leányát Juliskát, a napokban jegyezte el Tenner Vilmos dr., a nagyszentmiklósi Berta-kórház igazgató-főorvosa.

— **Deréki színtársulata** ezidő szerint megfogyva bár, de törve nem, Oraviczán működik, még pedig, a mint bennünket értesítenek, elég szép sikerrel. A társulat primadonnája E. Kovács Ilka.

— **Az elkobzott fegyverek.** Belgrádból írják, hogy a zajcsári és pozseréváci kerületben tömeges zavargások ütöttek ki, a mit a hadügyminiszter legutóbbi rendelete idézett elő. A kormány oly ürügy alatt, hogy a milícia részére kiosztott fegyverek átalakíthatnak, a fegyvereket elszedeti, hogy azokat a nép a legközelebbi választásoknál ne használhassa. A radikális elem vonakodik a fegyvereket átadni, s az elszedéssel megbízot zsoldárokkal véres harcra egyednek. Pasics és Tajsziics körutra indultak és izgatják a népet, hogy a fegyvereket ne engedjék át. Pasicsot a saját kerületében, hol kortesbeszédet tart, több községben inzultálták a liberálistárik, minek következtében a két párt botokkal felfegyverkezve egymásra rontott.

— **Temesvár adósságainak konvertálása.** A városi adósságok konvertálásának ügyében Széll Kálmántól, mint a budapesti magyar leszámítoló bank elnökétől, igen meleg hangú levél érkezett dr. Telbisz Károly polgármesterhez, melyben tndomására hozza a polgármesternek, hogy a budapesti magyar leszámítoló bank minden ker kész a várossal a legelőnyösebb feltételek mellett megkötni a kölcsönügyletet. Széll Kálmán levelében biztosítja a polgármestert, hogy őt ezen kölcsönügylet megkötésénél az vezérli, hogy Temesvár városának a vidéki városok közt elfoglalt kiváló állásának teljes megerősödését és kulturális haladásának törekvéseit elősegítse a kedvező kölcsönügylettel. Széll Kálmán ezen meleg hangú levele folytán dr. Telbisz Károly polgármester a legközelebbi napokban felutazik Budapestre, hogy a városi adósságok konvertálása tekintetében Széll Kálmánnal értekezzen.

— **Betörés egy pénztáratba.** Furfangos tolvaj lopozott be a nagyikindai takarékos és előkezesi részvénytársaság üzleti helyiségébe. Betörte az ajtót, s az elreteszelt vasrud függő lakatját, s aztán behatolt az intézetbe. Ott azonban valószínűleg valami kívülről behatoló zaj háboríthatta meg munkájában, mert mindössze a pénztárnok asztalának fiókját ürítette ki, s onnan lopott el 142 frt 35 krt, a wartheim szekrénynek békét hagyott.

— **Milán és Natália kibékülése.** Belgrádból megzafolják a hirt, mintha a zsinat érvénytelennek nyilvánította volna ki Milán és Natália elválását. A kibékült házasságok ez iránti kérvénye csak ezután kerül meg eldöntésre. Milán felhatalmazta Avakumovics miniszterelnököt annak kijelentésére, hogy Natáliával kibékülése Sándor királyra és a békére való tekintetből történt.

— **Egy operaénekesnő balesete.** Baviéra Mina, bécsi opera-énekesnő, férjezett Zichy grófnőt, súlyos baleset érte Brünneben, ahol mostanában vendég szerepelt. A grófné ugyanis — mint Brünneből táviratozzák — tegnap este a színház előtt elcsúszott a csuszós járdán, oly szerencsétlenül, hogy jobb alsó karjának csontja eltört. A szerencsétlenül járt énekesnőt a mentőállomásra vitték, ahol karját bekötötték.

— **Orgyilkosság az aradi várban.** A rádrol írják, hogy ott február hó elsőjén éjjel a várban borzalmas gyilkosságot követett el egy rab, a ki egy alvó rabtársát ütötte agyon. Az eset részletei a következők:

A várbeli rabok tudvalevőleg erős őrzet alatt állanak, azonban az egyes cellákban több rab is van lezárva, s az őroda csak időnként tekint be megnézni, hogy rendesen viselik-e magukat a deli quensek. Tegnapelőtt éjjel is meg volt a szokásos nyugalom. Azonban — mint az őrelvégezte szokásos vizitációját, az egyik rab (a nevét nem tudjuk), ki csak szinlelte az alvást, óvatosan felemelkedett fekhelyéről s zajtalanul felemelt egy dorongot, melylyel a vizes csöbröket szokták hordani, s azzal egyik alvó rabtársát fejbe ütötte, ki attól elkábultva csak annyit tudott kiáltani.

— **Poszteni!**

A kiáltásra a tetszettel egy szobában levő rabok felébredtek, az őr is belépett, azonban ezalatt a szerencsétlen rabot a gyilkos agyba főbe verte, úgy, hogy az a nagy mérvű zuzodások következtében meghalt. Az őr látva a történeteket, rákiáltott a vérengző vadállatra:

— **Félre! mert lövök!**

Ezt azonban meg nem tehette, mert a szobában több rab lévén, ártatlant is érteget volna a golyó. A zajra előjöttek a többi őrok, az inspekcziós tiszt és az altisztek, kik elfogták az orgyilkost. Azonnal parancsot adtak ki, hogy a rabot külön cellába zárják, ki egészen kedélyesen jelentette, hogy ő követte el a tettet s mi aljasságát leginkább jellemzi, ez egy mondat, mit menet közben vágott oda a káplárnak:

— **De legalább megdöglött a kutya**

Az eset feltűnést keltett, mert ez már másodizben fordul elő az aradi várban. A bosszu egy nemrégiben lefolyt esettel áll kapcsolatban. A gyilkos ugyanis másik két rabtársával szövetkezve, el akarta fűrészelni az ablak vasrácsát, mit a meggyilkolt feljelentett. A bosszu egész mostanáig húzódott, de annál iszonyubb volt. A gyilkost hihetőleg halállal fogják büntetni.

— **Itt lakik e Valovics ur?** Ezzel a kérdéssel járta be Bogics Pál Nagyikinda városának mintegy ötven házat. Bogics Pál ugyanis polgári foglalkozására nézve betörő, a ki még csak 31 éves, de aranyos ifjúkorából már 9 évet börtönben töltött és a jelek után ítélve, ott lesz ezután is az állandó lakhelye. A múlt év augusztus havában átakart vitorlázni Amerikába s a jámbor jankékat akarta ügyes körmeivel bá-

mulatba ejteni. Neki indult a nagy utnak és szerencsésen eljutott Károlyfalváig. Ott utólérte őt is a fatum, egy fiatal leány iránt emészto szerelemre gyulladt. A leány is lopásokban dolgozott s így a kollegialitás is összehozta őket. A rokonlekek megszerették egymást s a fűzfa árnyékában megesküdvén, Nagyikindára tették át működésük terét. Itt egy ideig nagyon jól ment az üzlet. Bogics Pál reggelenként — úgy látszik arisztokratikus hajlamai vannak — sorba ellátogatott az uri házakba s ha a lakók becses jelenlétét nem vették észre, ellopott minden ingóságát, a mi csak keze ügyébe esett. Ha pedig a háziak közül valakit a szobákba talált, nyugodtan kérdezte: itt lakik Valovics ur? s a tagadó válasz után siker nélkül távozott. A múlt napokban is ezzel a kérdéssel fordult Szendeff mészáros nejéhez, a ki éppen akkor lépett a szobába, mikor Bogics operálni kezdett. Szendeffné válasz helyett behívta a markos mészároslegényeket, a kik Bogicsot nyakoncsipték s átkisérték a rendőrséghez.

— **Férficsábitó boszorkány.** Sági Erzsébet debreczeni nősemély éppen nem tartozik azok közé az asszonyok közé, a kiket Vénus istenasszonnyal össze lehetne téveszteni. Nincs rajta semmi szépség, sőt a kik jól megnézik, inkább azt találják, hogy csunya. És mégis olyan szerencsésje van a férfakkal, hogy egész sereg imádó zaklatja a szívet. Kivált a házassemberek veti ki a hálóját s magához iparkodik lánczolni őket. Egy fiatal köfaragót hálózott be most csodálatos módon. A mint a megbabonázott ember felesége beszéli, mikor a legjobb békességben vannak otthon, a férje hangos sirással borul a nyakába és zokogva vallja be neki, hogy mennyire fáj a szíve Sági Erzsébetért. Még éjszakának idején is fölkel az ágyból s utánna kódorog. Már többször verték meg Sági Erzsit féltékeny menyecské, sőt meg is szúrták egyszer bicskával. Az említett fiatal asszony panaszt tett a bíróságnál, hol elmondta, miképen végzi a bűbajos boszorkány a férficsábitást. Szerinte Erzsébet asszony elvisz magához az elcsábitásra kizemelt férfi tulajdonából egy darab ruhát, azt vízbe veti, a vizet tűzre teszi. Mire a víz fölforr, kopognak az ajtón s belép az elvarázsolt ember. A kapitány, a ki ez ügyben itélkezett, meg akarta győzni az asszonyt s azt mondta neki, hogy próbát tesz a boszorkánnyal, hogy ugyan el tudja-e őt is csábitani. Az asszony esdekelve kérte, hogy ne tegye tönkre a családi boldogságát, mert Sági Erzsit bizonynyal elvarázsolja a szívet. A veszedelmes boszorkányt becsukták s elfogják tolonczolni a városból.

— **A munkások sztrájkja.** A fegyvergyári munkások sztrájkja még egyre tart ugyan, de a tegnapi események arra engednek következtetni, hogy nem sokára véget ér, még pedig akként, hogy a munkások nagy része, visszavonva követelését, beáll újra dolgozni a fegyvergyárba olyan feltételek mellett, mint eddig. A munkásoknak egy tiztagu küldöttsége járt ugyanis tegnap délelőtt Kühne igazgatónál, a ki helyett dr. Kelemen Gyula jogtanácsos beszélt a munkások megbízottaival, minthogy az igazgató nem beszél magyarul, a munkások nagy része pedig magyar. A küldöttek kijelentették, hogy a sztrájkolók nagyrésze hajlandó ismét munkába állni. Az igazgatóság erre válaszképen tudatta velük, hogy a kovácsok és mechanikusok e hó 6-án, a többiek pedig e hó 9-én kezdenek meg a munkát. Ezt különben az igazgatóság egy hirdetményben is közzétette, kiemelvén, hogy a ki mához egy héttig, vagyis csütörtökig munkába nem áll, azt végleg elbocsátottnak fogja tekinteni, a mire az iparhatóságilag jóváhagyott szabályrend szerint joga van az igazgatóságnak. Egyben értésére adta Kelemen ügyvéd a küldöttségnek, hogy a munkások hátralékos bérét, a rendes fizetési napon, szombaton délután 3 órakor fogják kifizetni. A körülményekből ítélve tehát csaknem

bizonyos, hogy a sztrájk a közel napokban véget ér. Annál szomorubb azonban, hogy vannak a munkások közt lelketlen izgatók, a kik nemcsak hogy a sztrájk előmozdítói voltak, hanem most is boszúval fenyegetik azokat, a kik esetleg munkába állnak. A hatósági intézkedés, melynek es izgatókkal szemben nagyon is helye van, többnyire a főváros területén kívül, Erzsébetfalván történik. Ez intézkedéseket Csapó Lóránt főszolgabíró visszással, erélytelenséggel és tapintatlansággal. — Schwarzeleitner csendőrfőhadnagy támogatása mellett a fő-törökvése az, hogy az izgatókat kinyomozza, s lehetőleg eltávolítsa. E törekvés már eddig is sikerrel járt. Kiderítették ugyanis, hogy a sztrájkot nyolcz nappal a kitörése előtt beszélte meg mintegy nyolczvan — száz fegyvergyári munkás, kik valamennyien csehek, a Pfum fele erzsébetfalvi korcsmában. Itt beszéltek meg és határozták el a sztrájkot, melynek a sorsukkal elégedett magyar munkásokat is meg tudták nyerni. A hatóság házkutatást tartott a főkolompokoknál s ez is eredménnyel járt. Egy Banák Jakab nevű munkásnak az iratai közt olyanokat találtak, melyek arra engednek következtetni, hogy a külföldi anarchistákkal és szocialistákkal a legszorosabb összeköttetésben áll. Ugyazint Blabol Jánosnál is német munkáslapokat s egyéb irásokat találtak, melyek alapján határozottan ökö mondhatók a munkások izgatóinak s a sztrájk vezetőinek. A főszolgabíró különben a régebben elbocsátott külföldi munkásokat és azokat, a kik nyolcz nappal hosszabb idő óta kereset nélkül vannak, legrövidebb idő alatt el fogja toloncoztatni. A letartóztatott munkásokat illetőségi községükbe fogják toloncozolni. Pfumnak a korcsmáját, mely állandó tanjája volt az izgatóknak és sok galiba történt miatta, a hatóság egyelőre bezáratta. Csapó főszolgabíró megidezte magához Szalai Mihályt, a magyar munkások vezetőjét, ki az igazgatónál első ízben járt küldöttségnek a szónoka is volt. A sztrájkoló munkások gyűlést fognak tartani a további teendők megbeszélése végett.

— x — Hideg lábak ellen ismételve di csérni, hallottuk a Pain Expellerrel való bedörzsöléseket; már az első bedörzsölés után kellemes melegség áll be. Meghülések ellen, melyeket nevezetesen oly időben, mikor járványok pusztítanak, nem szabad elhanyagolni, ezek ellen biztos és gyors hatásuaknak bizonyultak a Pain Expellerrel való bedörzsölések. Épen így fájdalomcsillapító hatásuak csúznál és köszvénynél. A Pain Expeller, melyről itten szólunk a „Horgony“ védjeggyel el van látva, a miért is legjobb ezen rég jónak bizonyult szert a gyógyszerárban „Richter-féle Horgony“ Pain Expeller“ elnevezés alatt kéri. Egy üveg ára 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr.

Irodalom és művészet.

* Pallas nagy lexikonából megjelent a könyvpiacra a 11. füzet. A kitünően és tudományos aparátussal szerkesztett lexikon ezen füzetéhez Dél-Amerika és Amerika színezett térképe van csatolva és az Amerika-András szavak bő és alapos ismertetését tartalmazza.

* A m. kir. operaház intendánsa megkeresést intézett a Kisfaludy társasághoz, kérve, hogy pályadíjak hirdetésével mozdítsa elő a magyar operaszöveg-könyvek irását. Az intendáns Gyulay Palhoz, a Kisfaludy társaság elnökéhez intézett levelében kifejtve, hogy a magyar opera stagnálásnak egyik főoka az, hogy a költők nem foglalkoznak operaszöveg-könyvek irásával, így folytatja megkeresését: Meggyőződésem az, hogy irodalmi színvonalon álló opera szövegekre csak pályázat útján tehetünk szert. E célú csak akkor érhetjük el, ha magas irodalmi nimbuszsal felfűzött társaságok tűzik ki a pályázatokat, mert a költők java része csak ily előkelő fórum előtt jelen meg, csak ily előkelő felhívásra adna megfelelő viszhangot. Kétségbe nem vonható, ugyanis mert életerős, maradandó becsű

alkotások egész sora szól mellette, hogy irodalmunk számos válfaját az irodalmi társaságok részéről kitűzött pályázatok emelték magasra. Az a folytonos buzdítás, mely e pályázatokban egyszerre kínált bábért és anyagi hasznot a magyar írónak, több mint félszázad óta megteremtette gyümölcsét s különösen a színmű és a költői elbesszés terén hozott gazdag eredményeket. Az intendáns ezután kifejti, hogy ez irányban minden lehetőséget megtevé, de sikertelenül, s egyszersmind azon reményének ad kifejezést, hogy ami neki nem sikerült, az sikerülni fog a Kisfaludy-társaságnak.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése febr. 4-én.)

Budapest, február 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) A mai ülésen a kiállítási ügyben Eötvös határozati javaslatot nyújtott be, melynek szelleme, hogy a milleniumi ünneppel Magyarországnak teljes függetlensége deklaráltassék.

Apponyi szintén beadott határozati javaslatot, de a kiállítási ügyben kiterjeszkedett a parlamenti depresszióra, vádolva vele a kormányt.

Erre Wekerle nyomban válaszolt, hogy a kormány most csak a kiállítást előkészíti, a milleniumra később fog teljes programot nyújtani. Eötvösnek azt feleli, hogy indítványát sem pártállásánál, sem meggyőződéséből nem helyesli. Ettől kezdve Wekerle a szélsőbal folyton durván zavarta és Károlyi oly botrányos közbeszólásokat inscenált, hogy Bokross elnök illetlenségért rendreutasította, a mi nagy zűgást keltett. Wekerle áttérve a depresszióra, kijelenti, hogy az ellenlélek őt vádolta terrorizálással, nem hagyják a dolgozni akarókat munkálkodni. Zajos tetszés után Eötvös kérte Bokross, hogy ne térjen el az eddigi gyakorlattól, ne utasítsa rendretikett magyarázatokkal a képviselőket.

Majd Helfy után Lukács miniszter beszélt, utána Polónyi gombáskodott Wekerlével, végül Ugron interpellált a konverzió ügyben, melyre Wekerle válaszolt. Ugron a választ tudomásul vette.

Wekerle bécsi utja.

Budapest, február 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bécsi lapok vezércikkében és entrefilekben foglalkoznak Wekerle bécsi útjával. A „Neues Wiener Tagblatt“ azt írja, hogy Wekerle bécsi tartózkodása nagyon előmozdította a magyar politikai helyzet tisztázását. Wekerle bizalommal néz a jövő eseményei elé, melyek hite szerint válságot távolról sem foglalnak magukban. Wekerle működése elé nemcsak hogy Bécsből akadályokat nem gördítenek, de minden lehető eszközzel támogatják. A konverzió-műveletek sikeres keresztülvételére legalkalmasabb a mostani hétkés idő, mikor a három császár találkozása nagyon valószínű.

Prolongált mézeshetek.

Budapest, február 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jött távirat szerint Milán exkirály megvette Esterházy gróf cseklési birto-

kát és oda vonul vissza Natáliával. Megtörténhetik azonban, hogy e mézes hetek örökre elmaradnak, mert Natália csak oly feltétel alatt békült ki Milánnal, ha az magánviszonyait rendezi. Milán azt meg is ígérte, de Szibra kisasszony, egy párisi csinos tánczosnő 250,000 frankot követel az exkirálytól, amért őt elhagyta és vakmerő volt a nevéhez visszatérni. A tánczosnő világra szóló botránnyal fenyegetőzik, ha pénzét meg nem kapja. Milánnak pénze nincs, kapkod fűhöz-fához. A szerb regenseknél is kopogtat, de azok nem hajlandók a nép filléreiből összegegyűlt összegekből egy tánczosnőt kifizetni.

Uj főispán.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ ered. táv.) Esztergom megye főispánjává hir szerint Schoeber Ernő országgy. képviselő lesz kinevezve.

A czárevics utja.

Budapest, február 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Münchener Allg. Zeitung“-nak azt táviratozzák Pétervárról, hogy az orosz trónörökös azt a megnyugtató hirt vitte Berlinbe, hogy Oroszország és Franciaország közt nincs szövetség.

Felmentett agitátorok.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Itt el van terjedve a hir, hogy az aradi hazaáruló ügyvédek a kuria felmentette.

Öngyilkos katonák.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pozsonyban Günther János huszár szakaszvezető, Nagyváradon Gál Imre közhuszár agyonlőtték magukat. Az öngyilkosságok okáról nem lehet semmi biztosat tudni, rebesgetik, mintha felebbvalóik szigorú bánásmódja vitte volna őket öngyilkosságba. E hir azonban nem valószínű.

Közgazdaság.

Kimutatás

a „Torontál“ megyei takaré- és hitelbank“ 1893. évi január havi forgalmáról.

Pénztári betétek	
állása decz. hó végével	808679 24
betétek január hóban	85229 35
összesen	893808 59
visszafizetések január hóban	253 35 91
állása január hó végével	640672 68
Folyó számlai betétek	
állása decz. hó végével	22549 59
betétek január hóban	23763 78
összesen	46313 37
visszafizetések január hóban	8285 —
állása január hó végével	38028 37
Leszámítolási üzlet	
a tárcza állása decz. hó végével	736*12 49
leszámítottatott január hóban	231782 28
összesen	968394 77
visszleszámítottatott és visszafizettetett	
január hóban	315248 29
a tárcza állása január hó végével	653146 48
Értékpapírokra	
állása decz. hó végével	6336 —
kiadások január hóban	610 —
összesen	6946 —
visszafizetések január hóban	309 —
állása január hó végével	6637 —
Ingatlan-kölcsönök	
állása decz. hó végével	14245 69
állása január hó végével változatlanul	—
Pénztár-forgalom	
készpénzgyenleg decz. hó végével	12802 31
bevételek január hóban	655457 87
összesen	668260 18
kiadások január hóban	663840 49
készpénzgyenleg január hó végével	4419 69

Délutáni tőzsde.

Budapest, február 4. (A „Torontál” eredeti távirata.)

Gabna:

Buza tavaszra 7.43—45.
Buza őszre 7.62—64.
Tengeri máj.—jun 4.74—75.
Zab tavaszra 5.47—49.
Káp.-r. 11.30—40.

Erték:

Osztrák hitr. 323.90—50, 322.90—323.
Magyar hitr. 371.50.
Magyar aranyjárdék 114.60—114.50.
Déli vasut 94.
Koronajárdék 94.45—94.35, 94.40.
Rima-murányi 190.62.
Magy. lezártolók b. nk r. 118.12
Állam vas. 297.25.

Délután 4 órakor:

Osztrák hitelbank 323.

Sertésvásár.

— A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok távirata, febrár hó 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hizott sertés arak: I. Magyar elsőrendű: Öre, nehéz (páronkint 400 klgrammon felüli súlyban) 46—47 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. súlyban) 45—46 kr. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli súlyban) 49.—50—krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 48. 49. krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő súlyban) 46.—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (pkint 280 klgron felüli súlyban) 46.—47. kr. Közép (páronkint 220—280 klgr. súlyban) 46—47 krig. Könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 44—46 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli súlyban) 46.—47 krig. Közép (pkint 220—260 klgr. súlyban) 46—47. krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő súlyban) 44—45 krig. Sertéslelészám 1893. január hó 29 én volt készlet 92.193 drb. 1893. jan. 30-án felhajtattott 1487 darab. — 1893. január 30-án elszállítottott 1283 darab, jan. 31-én maradt készletben 92397 darab.

REGÉNY-CSARNOK.

Ib.

— A „Torontál” számára angolból: — a. —

IV.

(10. folytatás.)

— Vissza kell Ibhez mennem.
— Itt maradsz! kiáltá Swyn dühösen, fogait összeszorítva, magánkivül.
Erős karjaival hirtelen átkapta a leány derekát. Arcsaik majdnem egymáshoz értek. Éreztek egymás gyors, haragos lélegzetvételét.
Megkezdődött a hatalmas küzdelem. Két egyenlő erejű és bátorságu oroszán mérkőzött össze. Nem ejtettek ki ajkaik egyetlen hangot sem, sőt néha még a lélegzetük is elakadt. Így küzdöttek néhány másodperczig, a lány a szabadságért, a férfi az uralomért. Egyszerre örömsikoltás tör ki a leány ziháló melléből, diadalt jelentő sikoltás: kiskiklott az aczéltörök ölelése elől s az ajtóhoz ugrott. A férfi utána, elkapta, átszorította s felkaczagott a bosszu durva, rekedt hangján. Tristiane tagjait halálos dermedtség seibbasztja el; érzi, hogy ő lesz vesztes a küzdelemben.
Swyn egy pillanatra mélyen belebámult a leány szikrázó kék szeméibe, azután hirtelen eltaszította magától.
— Menj csak, menj vissza a te Ibedhez, kiáltá, magából kikelve, vak dühében. — Menj, lemondok rólad. Mit tegyek egy ilyen asszonnyal, a ki olyan érzéketlen, mint egy darab kő? Annyira lealjasodtam, hogy bírokra mentem egy asszonnyal, de te elvetted az eszemet, örüllté tettel. Menj csak, menj vissza becstelen kedvesedhez! Megmenthetted volna, de kimondom: — feladtad, elárultad. Elfogatom és a te szemeid láttára négyeltem fel. Én magam szakgatom szét, izról-izre. Igen, én magam,

a saját kezeimmel. Ast ne képseld valami képen, hogy kikerüli az igazságszolgáltatás kezét, akarom mondani: bosszumat. Nincs az a sug a föld hátán, a hova előlem el tudjon bujni. Menj csak hozzá, ha tetszik! S ezzel kirohant a tereméből.

Tristiane megdermedten állott. Karjait leeresztette. A terem összefolyt előtte. Néman az ajtóig botorkált.

Ast nem tudta, hogy mint ért ki a szabadba, csak egyszerre feje fölött látta a csillagokat. Az éles, hideg szél magához tértette. Dobogó szívvel és reszkető lábakkal rohant a bódé felé. Lelkében minden összezavarodott, mintha éjfeli sötétség lepte volna be. Csak egy dolog volt világos előtte, az, hogy sietnie, rohannia kellett, Ibet el kellett valahova vinni és elrejtetni. A veszedelem ott van a sarkában, sietnie kell. Valami részeg ember kornyikolása üté meg füleit, néha-néha egypárszor el is tévesztette az utat, visszafelé kellett újra menni.

Ugy tűnt fel neki, mintha órákig barangolt volna már a városban, mikor végrehalára bele talált a keresett utcába. Igen, ez az. Most már emlékszik rá határozottan. Ott a bódé a tulsó végén. A koromsötét éjszakában erejétől kitelhetőleg futott. Ki-aludt már régen az a fátyla is, a mely a bódé sarkán egy vaskarikában szokott égni; a csillagok pedig csak homályos fényt árasztottak. Most már ismerős helyen jár. Itt a bódé. Talán jó lesz mégis minden.

Mikor belépett, az ijedségtől égnek meredtek a haja szálai. A földön összevissza volt hánya minden. Feje fölött egyszerre bekukucskáltak a csillagok a betört fedélen keresztül.

Ib! Ib! kiáltozó és elkezdett botorkálni a szertesséthányt holmik között. Egyszerre puhát és meleget érzett a keze: az oroszán volt. Akkor hát Ibnek is itt kell lenni közel.

Igen, ott feküdt az oroszán mellett. Tristiane megráta s újra nevéen szólította.

Egyszer mélyen, mintegy álmában felsóhajtott:

— Te vagy, Tristiane?
Tristiane letérdelt mellé.
— Mi történt, Ib?
— Ah, te vagy? Hála istennek, hogy te vagy!

— Mi történt, Ib? Beszélj, mi történt!
— Mit tudom én?! felelé gyengén. Valami részeg csöcselék... neki rohantak a bódénak... a mit tudtak, felforgattak... aztán elszaladtak. Eleintén nem mertem ki-menni, aztán pedig ráesett valami a lábaimra, kitörte és nem bírta a többé mosdulni. Itt van most is a lábamon. Le tudod venni?

A leány levette Ib lábairól a gerendát.
— Fel tudsz állni, Ib? kérde a leány tőle. — Tudsz-e járni? Oh, Ib, mi nagy veszedelemben forgunk! Futunk kell, még ma éjjel... ebben a perczen... Ezt csak nekem köszönheted, szegény ember! Oh, de most ne kérdezz semmit... nem beszélhetek. Az ég szerelmére kérek, ne kérdezz semmit. Csak annyit mondhatok, hogy menekülnünk kell. Hogy hova? ... azt magam sem tudom. Csak el... el... eből a városból, mert itt sok az ellenségünk. Gyere, gyere velem, Ib!

De Ib visszahanyatlott a földre.

— Meg vagyok sérülve, Tristiane. Nem bírok menni. Nem futhatunk el. Nem baj, Tristiane. Régóta el vagyok én erre készülve. Miattam ne aggodjál. Az imént eszmeleten kívül feküdtem, mintha meghaltam volna. Olyan édes volt az a pihenés, a milyenben régóta nem volt részem. Azt hiszem, legjobb lenne, ha ma éjjel itt feküdném, aztán majd keresnek, megtalálnak és megölnek, ha akarnak. Legalább megpihenek végkép.

... Ugy-e keresnek már?
Tristiane nem felelt.
— Ugy-e keresnek már? kérde újra.
— Meg akarlak szabadítani, kiáltá fel a leány. — Minden áron.

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 október 1-től.

Menetrend a Nagykikinda—nbooskereki vasútvonalon

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskerek.	3512	3514	3502
	v. v. v.	v. v. v.	sz. v.
	I. II. III. osztály		
Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
Temesvár	9.50	11.30	4.00
Nagy-Kikinda	3.05	4.05	7.20
Karlova	4.05	4.46	8.04
Beodra	4.28	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs	5.36	5.56	9.02
Kumán	6.06	5.56	9.22
Melencze	6.40	6.15	9.43
Ellemér	7.09	6.33	10.01
Nagy-Becskerek	7.33	6.51	10.15
Versecz	11.59	—	—
	érk.		

Nagy-Becskerek—Nagy-Kikinda.	3501	3511	3513
	sz. v.	v. v. v.	v. v. v.
	I. II. III. o.		
Nagy-Becskerek ind.	5.50	12.00	7.20
Ellemér	6.08	12.31	7.44
Melencze	6.30	12.51	8.15
Kumán	6.46	1.11	8.37
Török-Becse—Aracs	7.11	1.49	9.19
Beodra	7.45	2.29	10.04
Karlova	7.56	2.42	10.22
Nagy-Kikinda	8.36	3.30	11.13
Temesvár	—	5.20	4.24
Budapest	1.20	—	7.10
			érk.

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain

Versecz—Nagy-Becskerek.	3647*	3601	3611
	v. v.	sz. v.	v. v.
	I. II. III. o.		
Temesvár ind.	—	—	12.00
Versecz	5.50	5.50	2.20
Versecz-Rét	5.57	5.57	2.36
*Temes-Paulis	6.03	6.03	2.52
Bethlen-Tanya	6.11	6.11	2.48
*Szivattyutelep	6.23	6.23	2.58
*Loudon-Tanya	6.29	6.29	3.04
Nagy-Margita	6.37	6.37	3.13
Zichyfalva	6.49	6.49	3.26
Györgyháza	7.01	7.01	3.40
Szécsénfalva	7.16	7.16	3.57
*Ó-Lécz	7.24	7.24	4.07
Kanak	7.33	7.33	4.19
Bóka	7.49	7.49	4.38
Szécsány	8.00	8.00	4.52
	érk.		
Párdány l. alul.			
Szécsány ind.	4.01	3.10	5.07
Szárca	4.27	3.24	5.24
*Lajosmajor	4.31	3.37	5.37
*Pusztá-Kenderes	4.50	3.48	5.46
Lázárföld	5.07	3.51	5.57
Nagy-Becskerek-Bégapart	5.32	4.15	6.31
Nagy-Becskerek	—	—	6.35
Nagy-Kikinda	8.36	—	11.13
Budapest	1.20	—	7.10
Temesvár	—	—	4.24
	érk.		

Nagy-Becskerek—Versecz.	3602	3612
	sz. v.	v. v. v.
	1., 2., 3. o.	
Budapest ind.	6.30	—
Temesvár	9.50	—
Nagy-Becskerek	8.15	—
Nagy-Becskerek-Bégapart	8.22	4.10
Lázárföld	8.50	4.48
*Pusztá-Kenderes	8.56	4.51
*Lajosmajor	9.2	4.58
Szárca	9.16	5.28
Szécsány	9.29	5.38
Szécsány	9.44	5.58
Bóka	9.57	6.08
Kanak	10.14	6.28
*Ó-Lécz	10.23	6.40
Szécsénfalva—Báros—Istvánvölgy	10.32	6.57
Györgyháza	10.42	7.11
Zichyfalva	10.54	7.36
Nagy-Margita	11.09	7.55
*Loudon-Tanya	11.18	8.04
*Szivattyutelep	11.26	8.13
Bethlen-Tanya	11.39	8.27
*Temes-Paulis	11.47	8.37
Versecz-Rét	11.55	8.46
Versecz	11.59	8.50
	érk.	
Temesvár	3.16	—

Szécsány—Párdány.	3702	3712
	v. v. v.	v. v. v.
	II. III. o.	
Szécsány ind.	9.34	5.48
Módos	9.56	6.15
*Fény	10.07	6.27
Párdány	10.18	6.39
	érk.	

Párdány—Szécsány.	3713	3711
	v. v. v.	v. v. v.
	II. III. o.	
Párdány ind.	7.00	3.50
*Fény	7.13	4.03
Módos	7.27	4.18
Szécsány	7.50	4.41
	érk.	

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 perczig — a perczek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.
A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

377. szám.

(65—3.2)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye bánlakai járásba kebelezett Kanak községében megüresült jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint az 1883. évi I. tcz. értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám 1893. évi február hó 14-éig annál is inkább adják be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételére nem fognak.

A választás 1893. évi február hó 15-én d. e. 9 órakor fog Kanak községében megejteni.

A javadalmazás következő:

1. Készpénzfizetés 600 frt.
2. 6 öl hasábbfának átalánya 60 frt.
3. 5 öl szalma átalánya 25 frt.
4. Utazási átalány 80 frt.
5. Míg a község ház, illetve jegyző lak fel nem épül, évi lakbér 100 frt.

6. Irodaátalány 50 frt.

7. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak, továbbá a község érdekében a járáson kívüli utazásokért 3 frt napidíj.

Bánlak, 1893. évi január hó 27-én.

Főszolgabírói hiv. táv.:
Bogeha Márton, szolgabíró.

Bogeha Márton, szolgabíró.

Butorozott garçon lakást

keres

egy honvédtiszt.

Ajánlatok a kiadshivatalba kéretnek.

(76 21)

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezete Aradon

ajánlja

magyarádi fehér, ménesi vörös és különleges faj-borait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termésű borait eredeti, kitűnő minőségben, mérsékelt áron számítva.

Árjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.

Raktár és képviselőség Nagy-Becskerek és vidékére:

Ifj. Deutsch Józsefnél,

Nagy-Becskereken.

Iroda: Pataky-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.

Együttal ajánlom: kitűnő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.

(15-30.17)

Ifj. Deutsch József.

Telefon 58.

Kőbányai részvény-sör.

Telefon 58.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az első magyar részvény-sörfőződe Kőbányán

főraktárát

átvettük.

Vendéglősöknek, regale-bérlőknek és magánosoknak ajánljuk legkitűnőbb minőségű söreinket és pedig hordóban

Márcziusi-, Királyi-, Udvari- és Bajor sör.

A t. cz. közönség különös figyelmébe ajánljuk

(73—3.1)

Palaczküreinket,

a melyekből tetszés szerinti mennyiséget díjtalanul házhoz szállítunk.

Kivaló tisztelettel

Első magyar részvény-sörfőződe Kőbányán főraktárosok

Hiller József és fia

Nagybecskerek.

Pinczék és iroda: Aradáci-utca 168-169.

Ugyanitt egy vendéglős, a ki egyszersmind mészáros, Katalinfalva részére felvétetik.

A katalinfalvai községi takarékpénztár

mint egyéni czég

1892. évi

Zárszámadása.

Pénztári forgalom:

Bevétel . . . . . 615053·66 — Kiadás . . . . . 614138·17.

VAGYON.	Zármérleg.	TEHER.	
Pénztári készlet 1892. év végével	915 49	Alaptőke	81983·48
Váltótárczó	127241—	Tartalékalap	1048 60
Le a visszleszámitolásban levőt	62170—	Betétek és tőkésített %	8391·73
Folyó- és jelzálog-számla	26491 40	Tiszta nyeresmény	1054·08
	92477·89		92477·89

TARTOZIK.	Nyereség- és veszteség-számla.	KÖVETEL.	
Kölcsönbe vett tőke résztorlesztés	332 88	Kamatokban	11454·02
Kegyuri terhek:		Le a fizetett kölcsön-visszleszámito-	
Plébános fizetése	1613·84	lasi és a betétek utáni kifizetett	
Javitási és tartozási költségekre	122·19	és tőkésített kamat	7783·02
Tűzkár elleni biztosítás	50 64	Tőkeadó fejében befolyt	3671—
Adó és illeték:			28·62
Állami adó	350—		
Tőkekamat adó	32·95		
Illeték	2 60		
Nyomtatványok és irodai szerek	124·73		
Postabér és levéljegyek	10·71		
Jótevény czélokra	5—		
Tiszta nyeresmény	1054·08		
	3699·62		3699 62

Katalinfalván, 1892. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Nack Lajos s. k.,
könyvelő.

Putz József s. k.,
igazgató.

Stumpf Jakab s. k.,
pénztárnok.

Zacharias Antal s. k.

Schäfer János s. k.

Meng Miklós s. k. Stumpf Mihály s. k. Kollinger János s. k. Globuschütz Péter s. k.

Ezen zárszámadás, nyereség- és veszteség-számla a kereskedelmi törvény 221. és 243. §§-ai értelmében az összes fő- és mellékkönyvekkel felülvizsgáltattak az értékek u. m. a pénztár teljes rendben találtatott.

Katalinfalván, 1893. évi január hó 22-én.

A felügyelő bizottság:

Kollinger Domonkos s. k.

Hollinger J. C. s. k.,
elnök.

Frecko Sebestyén s. k.

2. kgy. szám 1893.

Felolvasatott, átvizsgáltatott és mint helyes egész terjedelmében elfogadtatott és az alapszabályok értelmében az 1054 frt 08 krnyi tiszta nyeresmény a tartalékalaphoz való csatolása elrendeltetik.

Kelt Katalinfalván, 1893. évi január hó 19-én tartott községi képviselő-testületi közgyűlésében.

Nack Lajos s. k.,
községi jegyző.

Putz József s. k.,
községi bíró.

Hitelesítette:

Knapp Ferencz s. k., Schütz János s. k.,
községi képviselők.

(72—1.1)

2528. szám 1893.

(62—3.2)

674. I. szám 1893.

(67—3.2)

Pályázati hirdetés.

Az 1876. XIV. tcz. 70. §-a alapján ezennel közhírré tétetik, hogy Nagyikinda rendezett tanácsu városban a vármegye által létesített új kórháznál egy igazgató főorvos illetménye 800 forint fizetés és 200 forint lakbérből, az alorvos illetménye 400 forint fizetés és 120 forint lakbérből fog állani.

Felhívatomk ennél fogva mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám a folyó évi február hó 28-ig nyújtsák be, mert a későbbben érkező kérvények figyelembe vételét nem fogom.

Nagybecskerek, 1893. évi január hó 23-án.

Daniel, alispán.

!!Földbirtokosok figyelmébe!!

„Olcso pénz 4 $\frac{1}{2}$ % kamatra“

Mivel nem csak az olcsó kamat, de gyakran még annál nagyobb szerepet is játszik, ha oly nagy mennyiségben kapja meg kölcsöntkereső a kölcsönt, mint aminőre szüksége van, feladatommá tűztem — földbirtokokra és városi bérházakra — azok értékének lehető legmagasabb összegéig kölcsönöket eszközölni.

A szóban forgó kölcsönök 5000 frttól határtalan összegig adatnak; régebbi drágább kamatu kölcsönök bélyeg- és illetékmentesen convertáltak. (56—3.3)

Bővebb értesítést díjmentesen nyujt.

Adamsz Arnold,

bank és jelzálog üzlet tulajdonos
Budapest, Teréz körút 58.

Alapított 1872-ik évben.

**Lakodalmak, névnapok
s disznótorokhoz**

ajánlom kitünő

uj- és ó-boraimat

Dalmát veres és schillerbor

1 hecto 20 frttól 28 frtig.

Negotini veresbor

1 hecto 30 frt.

Magyarádi fehérbor

1 hecto 26 frttól 32 frtig.

☛ Hordók kölcsön adatnak. ☛

Kovács Sándor

gyógyszerész,

Nagybecskereken.

(18—5)

Csak
az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony“
gyárjegyre ügyel, biztos lehet, hogy nem
kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller
„horgonnyal“ legjobb eredménnyel
alkalmazható csúsz, hátfájalmak, fej
fájás, köszvény, csipőfájalmak, tagszag-
gató és meghűlések ellen; gyakran már
egy bedörzsölés elegendő a fájalmak
enyhülésére. Minden üveg a gyárjegy-
gyel a (17—92)

„Horgonnyal“
el van látva és ez után könnyen felis-
merhető. Minthogy ezen kitünő háziszor
majdnem minden gyógyszerertárban 40
kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegek-
ben kapható, mindenki által beszerez-
hető. Csakis a Richter-féle Horgony-
Pain Expeller

→ valódi. ←

Sel. Kneipp

**Egy háztartásban sem nélkülözhetlen
a Kathreiner-féle Kneipp Maláta-Kavé**

tökéletes kávéval.

Ez azon eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy a nem
kevert, vagy Surrogattal kevert kávé élvezetéről le lehet mondani,
és egy sokkal jobb ízű, amellyel egészséges és taplató kávé
nyerhetünk. — Felülmulhatlan kávépótlék.

Leginkább nőknek, gyermekeknek és betegeknek ajánlható.

Óvakodjanak az utánzatoktól.

Mindenütt kapható. (60—24.1) 1/2 kilo à 25 kr.

**Máriaczei
Gyomorcsépek**

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és átoláson ismeretes házi
és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfútság,
savanyu felbőffés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, uncer
és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult tejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól szá-
mazott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hamoroidoknál.
Említett bajknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitünőnek bizo-
nyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára
használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyar-
rországi főraktár:

Schulzmarko
C. Brady

Török Jozsef gyógyszerertára

Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly
csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van
ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valo-
diságát bizonyítom“.

A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók.

Nagy-Becskerek: Köllner J. és Moczkovcsák D. gyógyszer.; Szécsány: Kleszky János gyógyszer.; Zichyfalva:
Mayering K. gyógyszer.; Pártasz: Laffleur Lajos gyógyszer. (16—41.5)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.